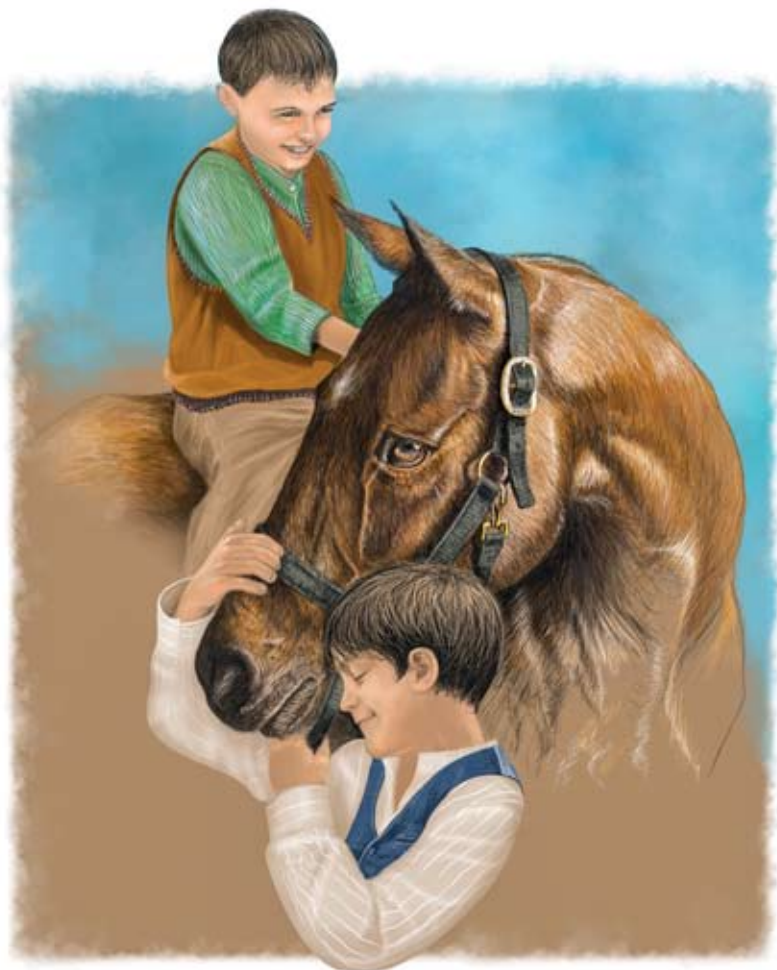


Ömer Seyfettin

# SEÇME HİKÂYESLER



Remzi Kitabevi

SEÇME  
HİKÂYELER



Ömer Seyfettin

SEÇME  
HİKÂYESLER



Remzi Kitabevi

Çocuklar İçin Klasikler  
SEÇME HİKAYELER / Ömer Seyfettin

© Remzi Kitabevi, 2006

Her hakkı saklıdır.  
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak  
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin  
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

*Kapak resimleri ve düzeni:* Halim Yalçın

ISBN 978-975-14-2128-9

BİRİNCİ BASIM: Mart 2023

*Kitabın basımı 3000 adet yapılmıştır.*

---

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi

4. Cad. No: 77 Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 44903 / Tel (212) 629 0615

## Ömer Seyfettin'in Hayatı

Ömer Seyfettin, 1884 yılı Mart ayında, Balıkesir'in Gönen ilçesinde doğdu. Babası subay, annesi Fatma Hanım ev kadınıydı. Ailenin ortanca çocuğuydu. Dört beş yaşındayken Mahalle Mektebi'ne başladı. Okuyup yazmayı pek çabuk öğrendi. Hikâyelerinin birçoğunda, Gönen'deki mahalle mektebinden ve çevresinden edindiği izlenimlerin geniş payı bulunur.

Gönen'den sonra bir süre Sinop'un Ayancık ilçesinde öğrenimine devam etti. Ailece İstanbul'a geldiklerinde önce Aksaray'daki Mekteb-i Osmanî'de sonra Eyüp "Baytar Rüştîyesi"nde okudu. Veteriner Ortaokulu niteliğindeki bu okulun askeri lise bölümünü bitirdi. 1900 yılında Edirne Harp Okulu'na girdi. 1903'te subay olarak mezun oldu. İzmir'deki bir tümenin Kuşadası'ndaki taburunda göreve başladı.

Harp Okulu'nda şiir ve hikâye yazmaya başlamıştı. 1901 yılından başlayarak ilk yazıları İstanbul'daki dergilerde yayımlandı.

1908 yılında, Selanik'teki 3. Ordu'da görev aldı. Selanik o zamanlar Türkiye'nin önemli kültür-sanat merkezlerin-

den biriydi. Burada Ziya Gökalp'le tanıştı; onunla birlikte Türkçenin durulaşması, arılaşması çabalarına girdi. Kendisini sanat ve edebiyat hayatına verince, ordudaki görevinden ayrıldı. Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine, yeniden orduya döndü. 1912'de, Yanya dolaylarındaki çarpışmalarda esir düştü, bir yıl kadar Yunanistan'da tutuldu. Sonra yurduna ve yeniden sivil hayata döndü.

1914 yılı başlarında İstanbul'da Kabataş Lisesi'ne Edebiyat Öğretmeni olarak atanan Ömer Seyfettin, yaşamı boyunca bu görevi sürdürdü. Bu arada İstanbul'un belli başlı bütün gazetelerinde, dergilerinde –başta hikâyeler olmak üzere– yazılar yazdı. Tüm hikâyelerinin sayısı yüz elliye yakındır.

1919'dan sonra sağlık durumu bozulan Ömer Seyfettin, 1920 yılı Şubat'ında yatağa düştü. Ağır şeker hastasıydı. Mart başında Haydarpaşa Hastanesi'ne kaldırıldı. 6 Mart 1920'de hayata gözlerini yumdu.

Bir mart ayında doğmuştu; en güzel eserlerini vereceği bir çağda, 36 yaşında, yine bir mart ayında öldü. Cenazesi Kuşdili yakınlarındaki Mahmut Baba Mezarlığı'na gömüldü. 1939'da, cadde açılmak üzere mezarlık küçültülürken kemikleri buradan alındı, Zincirlikuyu Mezarlığı'na taşındı.

## İçindekiler

|                             |     |
|-----------------------------|-----|
| Kaşağı.....                 | 9   |
| Pembe İncili Kaftan.....    | 16  |
| Forsa.....                  | 33  |
| Vire .....                  | 40  |
| Aleko.....                  | 57  |
| And .....                   | 84  |
| Falaka.....                 | 94  |
| Diyet.....                  | 104 |
| Topuz .....                 | 119 |
| Üç Öğüt .....               | 129 |
| Yalnız Efe .....            | 143 |
| Gizli Mabet.....            | 151 |
| Başını Vermeyen Şehit ..... | 162 |





## Kaşığı

A hırın avlusunda oynarken aşağıda gümüş renkli söğütler altında görünmeyen derenin üzgün şırıltısını işitirdik. Evimiz iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Annem İstanbul'a gittiği için, benden bir yaş küçük olan kardeşim Hasan'la, artık Dadaruh'un yanından hiç ayrılmıyorduk.

Bu adam, babamın seyisi, yaşlıca bir Çerkez'di. Sabahleyin erkenden ahıra koşuyorduk. En sevdiğimiz şey atlardı. Dadaruh'la birlikte onları suya götürmek, çıplak sırtlarına binmek ne doyulmaz bir zevkti! Hasan korkar, yalnız binemezdi. Dadaruh onu kendi önüne alırdı. Torbalara arpa koymak, yemliklere ot doldurmak, ahırını süpürmek, gübreleri kaldırmak... en eğlenceli bir oyundan daha çok hoşumuza gidiyordu...

Hele tımar!... Bu en zevkli şeydi. Dadaruh eline kaşığı alıp işe başladı mı tıkı-tık, tıkı-tık... tıpkı bir saat gibi... yerimde duramaz:

“Ben de yapacağım, ben de yapacağım!...” diye tuttururdum.

O vakit, Dadaruh beni Tosun'un sırtına kor, elime kaşağıyı verir:

“Haydi yap!” derdi.

Bu demir aracı hayvanın üstüne sürterdim ama, o tatlı sesli tıkırtıyı çıkaramazdım.

“Kuyruğunu sallıyor mu?” (diye sorardım.)

“Sallıyor.”

“Hani bakayım?”

Eğilirdim, uzanırdım; atın sağrısından kuyruğu görünmezdi.

Her sabah, ahıra gelir gelmez:

“Dadaruh, tımarı ben yapacağım!” derdim.

“Yapamazsın.”

“Niçin?”

“Daha küçüksün de ondan.”

“Yapacağım!”

“Büyü de öyle.”

“Ne vakit?”

“Boyun at kadar olduğu vakit.”

At, ahır işlerinde yalnız tımarı beceremiyordum. Boyum (hayvanın) karnına bile varmıyordu. Halbuki en keyifli, en eğlenceli şey buydu. Sanki kaşağının düzenli tıkırtısı Tosun'un hoşuna gidiyor, kulaklarını kısıyor, kuyruğunu kocaman bir püskül gibi sallıyordu.

Tam tımar biteceğe yakın huysuzlanır, o zaman Dadaruh: “Hoyt!...” diye sağrısına bir tokat indirir, sonra öteki atları tımara başlardı.

Bir gün ben yalnız başıma kaldım. Hasan'la Dadaruh

## KAŞAĞI

dere kenarına inmişlerdi. İçimde bir tımar etmek hırısı uyandı. Kaşağıyı aradım. Bulamadım. Ahırın köşesinde Dadaruh'un penceresiz, küçük bir odası vardı. Oraya girdim. Rafları aradım, eyerlerin arasına baktım. Yok, yok! Yatağın yanında yeşil tahtadan bir sandık duruyordu. Onu açtım. Az daha sevincimden haykıracaktım. Annemin bir hafta önce İstanbul'dan gönderdiği hediyeler içinde çıkan fakfon<sup>(\*)</sup> kaşağı!

Parıl parıl parlıyordu. Hemen kaptım, Tosun'un yanına koştum. Karnına sürmek istedim; rahat durmadı, dönüp burnuyla bana vurdu. Öteki atlar da durmuyorlardı.

“Sanırım ki acıtıyor...” dedim.

Gümüş gibi parlayan bu güzel kaşağının dişlerine baktım: Çok keskin, çok sivriydi. Biraz körletmek için duvarların taşlarına sürtmeye başladım. Dişleri bozulunca yeniden denedim. Yine atların hiçbiri rahat durmuyordu. Kızdım, öfkemi sanki kaşağıdan çıkarmak istedim. On adım ilerideki çeşmeye koştum; kaşağıyı yalağın taşına koydum. Yerden kaldırayabileceğim en ağır taşı bularak üstüne hızlı hızlı vurmaya başladım... İstanbul'dan gelen, ola ki Dadaruh'un kullanmaya kıyamadığı bu güzel kaşağıyı ezdim, parçaladım. Sonra yalağın içine attım.

Babam her sabah dışarı giderken bir kez ahıra uğrar, öteye beriye bakardı. Ben o gün yine ahırda yalnızdım. Hasan evde, hizmetçimiz Pervin'le kalmıştı.

---

(\*) Fakfon: Bakır, nikel ve çinkodan yapılan gümüş görünümünde bir alaşım.

Babam çeşmeye bakarken yalağın içinde kırılmış kaşığı gördü, Dadaruh'a haykırdı:

“Gel buraya!”

Soluğum kesilecekti; bilmem neden çok korktum. Dadaruh da şaşırды. Kırılmış kaşığı ortaya çıkınca babam bunu kimin yaptığını sordu.

Dadaruh: “Bilmiyorum...” dedi.

Babamın gözleri bana döndü. O daha bir şey sormadan: “Hasan!” dedim.

“Hasan mı?”

“Evet, dün Dadaruh uyurken odaya girdi, sandıktan aldı, sonra yalağın taşında ezdi.”

“Niye Dadaruh'a haber vermedin?”

“Uyuyordu.”

“Çağır şunu bakayım!”

Çitin kapısından geçtim; gölgeli yoldan eve doğru koştum. Hasan'ı çağırdım. Zavallının hiçbir şeyden haberi yoktu. Arkamdan geldi. Babam pek sertti, bir bakışından ödümüz kopardı.

Hasan'a dedi ki:

“Eğer yalan söylersen seni döverim.”

“Söylemem.”

“Peki, bu kaşığı niye kırdın?”

Hasan, Dadaruh'un elinde duran kaşığıya şaşkın şaşkın baktı, sonra sarı saçlı başını sallayarak:

“Ben kırmadım!” dedi.

“Yalan söyleme, diyorum!”

“Ben kırmadım.”

Babam yeniden: “Doğru söyle, darılmayacağım; yalan çok kötüdür!” dedi.

Hasan inkâr etmekte direndi. Babam öfkeleni, üzerine yürüdü. “Utanmaz yalancı!” diyerek yüzüne bir tokat indirdi. Hasan, avazı çıktığı kadar ağlamaya başladı.

Babam Dadaruh’a:

“Götür bunu eve! Sakın bir daha buraya sokma. Hep Pervin’le birlikte otursun!” diye haykırdı.

Dadaruh, ağlayan kardeşimi kucağına aldı, çitin kapısına doğru yürüdü.

Artık ahırda hep yalnız oynuyordum. Hasan evde mahpustu. Babam, yalan söylediği için, yüzüne bile bakmıyordu. Annem geldikten sonra da onu bağışlamadı. Fırsat düştükçe: “O yalancı!” derdi.

Hasan yediği tokat aklına geldikçe ağlamaya başlar, çok zor susardı. Zavallı anneciğim benim iftira atabileceğimi hiçbir zaman aklına bile getirmiyordu.

“Aptal Dadaruh atlara ezdirmiş olmasın?” derdi.

Ertesi yıl annem yine İstanbul’a gitti. Biz yalnız kaldık. Hasan’a ahır hâlâ yasaktı. Geceleri yatakta bana atların ne yaptıklarını, tayların büyüyüp büyümediğini sorardı. Bir gün birdenbire hastalandı. İlçeye at gönderdik, doktor geldi. “Kuşpalazı!” dedi.

Çiftlikteki köylü kadınlar eve üşüştüler. Birtakım kuşlar getiriyorlar, kesip kardeşimin boynuna sarıyorlardı. Babam onun yatağının dibinden ayrılmıyordu. Dadaruh çok durgundu. Pervin hüngür hüngür ağlıyordu.

“Niye ağlıyorsun?” diye sordum.

“Kardeşin hasta!”

“İyi olacak.”

“Olmayacak.”

“Ya ne olacak?”

“Kardeşin ölecek!” dedi.

“Ölecek mi?”

Ben de ağlamaya başladım. O hastalandığından beri Pervin’in yanında yatıyordum. O gece hiç uyumadım. Dalar dalmaz Hasan’ın hayali gözümün önüne geliyor: “İftiracı, iftiracı!...” diye karşımda ağlıyordu.

Küçük kafamda hayal gücümle dehşetler yaratmıştım. Yarın ahret... Kimbilir kardeşim, o haksız yediği tokatın hakkını benden nasıl çıkaracaktı! Pervin’i uyandırdım:

“Ben Hasan’ın yanına gideceğim” dedim.

“Niçin?”

“Babama bir şey söyleyeceğim.”

“Ne söyleyeceksin?”

“Kaşağıyı ben kırmıştım, onu söyleyeceğim.”

“Hangi kaşağıyı?”

“Geçen yılki. Hani babamın Hasan’a darıldığı...”

Sözlerimi tamamlayamadım, hıçkırıklar içinde boğuluyordum. Ağlaya ağlaya Pervin’e anlattım. Şimdi babama söylersem Hasan da duyacak, belki beni bağışlayacaktı.

Pervin: “Yarın söylersin!” dedi.

“Hayır, şimdi gideceğim.”

“Şimdi baban uyuyor; yarın sabah söylersin. Hasan da duyar. Onu öpersin, ağlarsın... Hakkını sana helal eder.”

“Peki.”

“Haydi, şimdi uyu.”

Sabaha kadar yine gözlerimi kapayamadım. Hava daha yeni ağarırken Pervin’i uyandırdım, kalktık. Ben içimdeki zehir gibi ağır acıyı boşaltmak için acele ediyordum.

Ama, ne kadar geç, ne kadar acı!... Zavallı suçsuz kardeşim o gece ölmüştü. Sofada çiftlik imamıyla Daduruh’u ağlarken gördük. Babamın dışarı çıkmasını bekliyorlardı.





## Pembe İncili Kaftan

**B**üyük kubbeli serin divan bugün daha sessiz, daha göl-geliydi. Pencerelerinden süzülen mavi, mor, sincap rengi bahar ışıkları çinilerin yeşil derinliklerinde birikiyor, koyulaşıyordu. Yüksek ipek şiltelere diz çökmüş yorgun vezirler, önlerindeki halının renkli nakışlarına bakıyorlar, uzun beyaz sakalını zayıf eliyle tutan yaşlı sadrazamın sönük gözleri, pek uzak, pek karanlık şeyler düşünüyor-muş gibi, ortalarda var olmayan noktalara dalıyordu.

“Yürekli bir adam gerekli, paşalar!” dedi. “Biz onun sırmalara, altınlara, elmaslara boğarak gönderdiği elçisine padişahımızın elini öptürmedik. Ancak dizini öpmesine izin verdik. Kuşkusuz o da (buna) karşılık vermeye çalışacak.”

“Kuşkusuz!”

“Hiç kuşkusuz!”

“Kesinlikle!”

Kubbealtı vezirlerinin tamamıyla kendi düşüncesinde olduğunu anlayan sadrazam düşündüklerini daha açık söyledi:

“O halde, bizden elçi gidecek adamın çok yürekli olması gerekiyor. Öyle bir adam ki ölümden korkmasın. Devletin şanına dokunacak davranışlara karşı koysun. Ölüm korkusuyla, uğrayabileceği hakaretlere boyun eğmesin...”

“Evet!”

“Hay, hay!”

“Çok doğru!”

Sadrazam, sakalından çektiği elini dizine koydu. Doğruldu, başını kaldırdı. Parlak tuğları ürperen vezirlere ayrı ayrı baktı.

“Haydi öyleyse! Yürekli bir adam bulun!” dedi. “Hocalardan, saray mektebinden, hükümet ileri gelenlerinden benim aklıma böyle gözü pek bir adam gelmiyor. Siz de düşünün bakalım.”

Sofu, barışsever, sakin, padişahın koca devletine sessiz ve küçük bir dimağ olan Divan düşünmeye başladı.

\* \* \*

Bu elçi, yedi yıl sonra, alinyazısının “Yavuz” adındaki yaman sillesiyile her kendini aşırı beğenmişliğinin, her cinayetinin cezasını bir anda görecektir olan İsmail Safevi’ye gönderilecekti. Şehzadelliğini ata binmekten, cirit oynamaktan, silah kullanmaktan fazla kitapla geçiren II. Bayezit’in huyu son derece yumuşaktı. Yalnız şiiri, felsefeyi, tasavvufu sever; savaştan, çekişip didişmekten nefret ederdi. Vezirleri de sevgili padişahlarının sessizliğini, rahatını bozmamayı en büyük görev sayarlardı.

Bununla birlikte, sınırlarda yine de kavganın önüne geçilemiyordu. Bosna, Hersek, Eflâk, Karaman, Belgrat,

Transilvanya, Hırvatistan ve Venedik savaşları birbirini izliyordu. Modon, Koron, Zonkiyo, Santamavro kaleleri alınıyordu. Sanki İstanbul'u alan babasının azmi ve dehası (Tahta geçer geçmez "gölgesi yere düşüyor" bahanesiyle, babasının heykelini kaldırtıp böylece sevaba girdiğini sanan!...) aşırı dindar oğlunun zamanında da sönmüyor, sönmez bir alev, sonsuzluğa uzanan bir ruh gibi yaşıyordu.

Rahat edilmek istendikçe sıkıntı üstüne sıkıntı, dert üstüne dert çıkıyordu. Hele doğu sınırları... Kan içinde, ateş, zulüm içindeydi...

Yıkılan, sönen Akkoyunlu Devleti'nin soyunun kalıntıları üzerinde Şah İsmail serseri bir sultanlık kurmuştu. Geçtiği yerlerde dikili ağaç bırakmayan, babasıyla, büyükbabasının öcünü aldığı için delice bir gurura kapılan bu kudurmuş Şah, akla gelmedik canavarlıklarla sağına soluna saldırıyordu. Kendisine sığınan kimseleri bile, çağırdığı şölenlerde, yemekmiş gibi kaynattırdığı büyük kazanlara atıp söğüş yapan; mağlup ettiği Özbek hakanının kafatasıyla şarap içen bu gaddar Şah, dünyada gerçekten de eşi görülmemiş bir zalimdi. Sultan Bayezit'in terbiyeli, edep-  
li, uysal, dindar vezirleri bu şahın yaptıklarını hatırlamaya tahammül edemezlerdi. Bu zalim adam bir gün kesinlikle bizim sınırlarımıza da saldırarak, doğu vilayetlerini ele geçirmeye çalışacaktı. Bunu herkes biliyordu.

Geçen yıl Zülkadriye Beyi Alâüddevle'den kızını istemişti. Alâüddevle kızını vermedi. Şah İsmail uğradığı hakareten dolayı öfkelen-di. Öç almak için padişahın top-

Ömer Seyfettin

# SEÇME HİKÂYELEER



Ömer Seyfettin Türk edebiyatının önde gelen hikâye yazarlarındanadır. Kısa hikâyeleriyle beğeni kazanmış ve ünlenmiştir. Dil açısından da sadeleşmenin savunucuları arasındadır.

Konularını genellikle kahramanlık söylencelerinden alan Ömer Seyfettin, Türk insanının özgüven ve karakterini, ülkesine bağlılığını vurgulayan öyküler kaleme almıştır.

Okul çağı çocukları için seçilen bu öyküler ayrıca onur, gurur, çalışkanlık, dürüstlük ve yurda bağlılık ilkeleriyle örülmektedir.

[www.remzi.com.tr](http://www.remzi.com.tr)

ISBN 978-975-14-2128-9



9 789751 421289